

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

LXXIII. De laude humana caute recipie[n]da.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

de corde ad corpus procedet, quando reformabit corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritatis suæ ^b. Unde & alius Apostolus ait ^z: *b Philip. 3. d*
Nunc filii Dei sumus, & nondum apparuit quid erimus. ^{i 1. Ioan. 3. d}

Sed considerandum est quomodo dicat: *Omni custodia serva cor tuum.* * *Prov. 4. d*
Soleat dicere homines huius sæculi; bonum castellum custodit, qui corpus suum custodit. Nos autem non sic, sed sterquilinum vile custodit, qui custodit corpus suum Apostolo teste ^k: *Quoniam qui seminat in carne, de* *k Galat. 6. b*
carne metet corruptionem. Qui vero, inquit, in spiritu, de spiritu metet vitam *Animæ Castrū*
æternam. Ac si dicat colendum, custodiendum magis animæ castrum, quoniam æterna ex ipso vita procedit. Sed castrum istud in terra inimicorum situm undique impugnat: & idcirco omni custodia, id est, ex omni parte vigilantia sollicitudine est muniendum, inferius, superius, ante & retro; à dextris & sinistris. Inferius impugnat concupiscentia carnis quæ militat adversus animam; quia caro concupiscit adversus spiritum. Superius imminet iudicium Dei. Horrendum est enim incidere in manus Dei viventis ^l. *l Hebr. 10. f*
Sollicitè satis hac parte cor suum custodierat, qui dicebat ^m: *Semper enim* *m Iob. 3 1. c*
quasi tumentes super me fluctus timui Deum. Retro mortifera delectatio est, quæ oritur ex recordatione præteritorum peccatorum. Ante instantia tentationum, A sinistris verò arrogantium fratrum, murmurantium inquietudo. A dextris obedientium fratrum devotio. Possunt enim hi quoque (nisi saveatur) duobus nocere modis: aut bonis eorum actibus invidendo; aut singularem gratiam æmulando.

Vigilet ergo adversus carnem rigor disciplinæ: contra iudicium Dei, *Quibus armis*
iudicium propriæ confessionis: & hoc sit duplex. Manifestum de manifestis, occultum de occultis. Unde ait Apostolus ⁿ: *Si nosmetipsos dijudicaverimus, non atique iudicemur.* *resistendum.*
n 1. Cor. 11. g Contra delectationem quæ procedit de recordatione præteritorum peccatorum, frequentia lectionis. Contra instantiam tentationis, instantia supplicis orationis. Contra fratrum inquietudinem, patientia & compassio. Adversus obedientium fratrum fervorem, congratulatio & discretio. Congratulatio enim expellit invidiam, discretio nimiam æmulationem.

SERMO LXXXIII.

De laude humanæ cautè recipienda.

Mel invenisti? noli multum comedere, ne fortè satiatus vomas illud. *Po* *a Prov. 25. b**
test non incongruè hoc loco mellis nomine, favor humanæ laudis intelligi. Meritoque non ab omni, sed immoderato mellis huius edulio prohibemur. Est enim cum utiliter humanas laudes recipimus, fraternæ dumtaxat intuitu charitatis, & ad salutem eorum qui nobis propterea facilius acquiescunt. Hac ergo parsitate servata, mellis huius moderata comestio.

Laudes humanæ quatenus admittendæ:

Epist. 140. b

mestio non nocebit. Si quid verò amplius est, à malo est, & in perniciem eòvertetur. Invento enim melle immoderatus vescitur, quisquis apponens omninò cor suum favore humanae laudis inflatur, incrassatur, impinguatur; à quo se Propheta sanctus custodiri deprecatur à Domino, non quidem mellis, sed olei satis vicina appellatione ipsum, quem prädiximus, favorem exprimens, ubi ait *b*: *Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.* Vis nosse quando evomat immoderatus epulator mellis edulium, quod usque ad satietatem sumens modum parcitatis excessit? Tunc sine dubio laudes quibus satiabatur, non alium fructum quærens, sed favore ipso contentus humano: tunc, inquam, multa cum anxietate evomit, quod cum perniciofa delectatione comedit, cum alium quemlibet laudari audiens invidia contabescit. Mens enim dedita vanitati, & arrogantia tumens, laudem alterius, suam reputat vituperationem.

S E R M O LXXXIV.

De constantia adversus diabolum tentantem.

a Eccl. 10. a

Duo loca sunt animæ rationalis, inferior quem regit, & superior in quo requiescit. Inferior quem regit, corpus: superior in quo quiescit, Deus. De utroque potest rectè intelligi quod scriptum est: *Si ascenderit super te spiritus potestatem habentis, locum tuum ne dimiseris*: vel inferiorem scilicet regendo, vel superiorem quiescendo. Sed hoc quod prius dixi, convenit rudibus adhuc & imperfectis, quibus loquitur Apostolus *b*: *Humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae. Sicut enim exhibuistis membra vestra servire immunditiae & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra servire iustitiae in sanctificationem.* Habet quippe anima tria facere in corpore, vivificare, sensificare, regere. Sed si sive auferatur vita, sive sensus perturbetur, de neutro condemnatur. Sin verò tentatori victa succubuit, hoc illi ad peccatum reputatur. Dicitur ei ergo *ne ascende super eam spiritu, locum suum deserat*, hoc est ne ingruente tentatione membra sua arma iniquitatis peccato exhibeat.

b Rom. 6. c
*Anima tria
erga corpus of-
ficia.*

Notandum autem quod dicitur: *Si ascenderit super te spiritus potestatem habentis.* Nihil quippe adversus nos malignus spiritus potest, nisi missus aut permissus. Unde cum eius sit voluntas semper mala: nunquam potestas est nisi iusta. Nam voluntas quidem mala ex seipso sibi inest, potestatem verò non aliunde quàm à Deo habet. Quam tamen potestatem semper moderatur Dominus, ne scilicet ex nequitia voluntatis plus puniat quàm eorum exigunt merita qui puniuntur. Et hæc de inferiori loco dicta sunt. Caterum de superiori hoc intelligitur, ne quietem mentis quam in Deo habet, tentante diabolo deserat, sed undecunque ille tentaverit, ipsa in Deo fixa constanter in tranquillitate permaneat. Hæc posterior sententia con-

*Voluntas dia-
boli semper ma-
la; potestas
nunquam nisi
iusta.
Diabolus non
plus nocet, quàm
Deus permittit.*

venit